

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poistaminen ja ryhmäkoon suhdeluvun palauttaminen aikaisempaan varhaiskasvatuksessa

Kasvatusjohtaja Juha Parkkisenniemi
Varhaiskasvatuspalvelut sekä kasvun ja oppimisen tuen palvelut

Kuopion vihreä valtuustoryhmä ja 28 allekirjoittajaa ovat jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Kuopion kaupunki palauttaa 1) kaikille yhtäläisen subjekttiivisen päivähoito-oikeuden ja 2) ryhmäkoon suhdeluvun tasolle, jolla se oli vuonna 2016.

Tausta

Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaaminen ja ryhmäkoon suhdeluvun muutos otettiin Kuopiossa käyttöön elokuussa 2016 tapahtuneen lakimuutoksen mukaisesti. Samalla Kuopiossa muutettiin lapsille annettuja kertoimia Effica-päivähoitojärjestelmässä. Erityisesti muutettiin osa-aikaisille lapsille annettavia kertoimia. Kertoimien muutoksilla Kuopion käytännöt saatiin lähemmäs valtakunnan keskimääräisiä kerroinkäytäntöjä. Tämä vaikutti erityisesti pienten, alle 3-vuotiaiden ryhmiin, joissa lapsiluku pieneni. Yli 3-vuotiaiden ryhmissä lapsiluku muuttui siten, että ryhmissä, joissa oli paljon ns. sopimuslapsia, ryhmäkoko myös pieneni. Ryhmässä, jossa sopimuslapsia ei juuri ollut, ryhmäkoko suureni, kun kutakin kasvattajaa kohti lisättiin kahdeksas lapsi.

Ryhmäkokoihin Kuopiossa vaikuttaa myös päiväkotikiinteistöihin liittyvät tekijät. Monessa ryhmätilassa ole ei voitu käytännössä suurentaa ryhmäkokoja, koska tiloihin ei ole saanut sijoittaa enemmän ihmisiä, johtuen mm. ilmanvaihtoon liittyvistä tekijöistä.

Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaus otettiin Kuopiossa käyttöön varhaiskasvatustilain (12 §, 4 mom.) mukaisesti - lapselle on järjestettävä varhaiskasvatusta kokopäiväisesti, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia taikka se on muutoin lapsen edun mukaista. Oikeutta varhaiskasvatukseen ei ole siis näissä tilanteissa lähdetty rajaamaan ja päivähoitopaikan on saanut hakemuksesta ilman erillisiä asiantuntijalausuntoja.

Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poiston kustannukset

Mikäli valtuustoaloitteessa esitetyt muutokset tehtäisiin Kuopiossa, asialla olisi luonnollisesti kustannusvaikutuksia. Subjekttiivisen päivähoidon rajauksen poiston osalta laskelma osoittaa, että kustannusvaikutus olisi n. 1,1 miljoonaa euroa kasvua. Laskelmassa on arvioitu, että puolet tällä hetkellä osapäivähoidossa olevista lapsista siirtyisi kokopäivähoitoon. Kustannusarvio luonnollisesti kasvaa, mikäli suurempi joukko osa-aikaisista lapsista siirtyisi kokopäivähoitoon. Esitettyihin kustannusvaikutuksiin on laskettu tilakustannukset vuoden 2017 keskimääräisen toteutuman mukaisesti €/lapsi.

Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poisto		
Päiväkotihoidon ja perhepäivähoito		
Nykytilanne (rajauksen piirissä olevat lapset)		
	Lapsim.	Kust./v
Osapäivähoidossa olevat lapset	430	3 102 773
Rajaus poistuu, puolet osapäivähoidossa olevista siirtyy kokopäivähoitoon		
	Lapsim.	Kust./v
Osapäivähoidossa olevat lapset	215	1 551 386
Kokopäivähoidossa olevat lapset	215	2 711 330
Maksutulojen lisäys		-100 601
Kokonaisvaikutus		1 059 344
Kustannustason muutos 2018-2019	2,37 %	27 491
Kustannusvaikutus yhteensä		1 086 834

Ryhmäkoon palauttamisen kustannukset

Ryhmäkoon suhdeluvun palauttaminen v. 2016 tasolle tarkoittaisi laskennallisesti n. 3,3 miljoonan euron kasvua. Hinta muodostuu laskennallisesti siitä, että henkilöstömäärä kasvaisi nykytilanteeseen verrattuna 44 htv: llä. Lisäksi tarvittaisiin lisää tiloja uusille ryhmille, koska ryhmien sekä henkilöstön määrä kasvaisi.

Ryhmäkoon suhdeluvun palauttaminen päiväkotihoidossa		
Oletuksena, että 25 % lapsista sopii nykyisiin ryhmiin		
Henkilöstömäärän muutos		44
Palkkakustannusten muutos yht./v		1 302 425
Palkkakustannusten muutos 2018-2019	2,37 %	30 867
Sivukulut	20,85 %	277 991
Henkilöstömenojen lisäys/v (2019 tasossa)		1 611 283
Huoneistomenojen lisäys/v (kaikille lisäryhmille uutta vuokratilaa)		1 670 000
Kustannusten lisäys yhteensä/v		3 281 283

Johtopäätökset

Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poistamista voidaan perustella sillä, että suurempi joukko lapsia saisi oppimisen valmiuksia varhaiskasvatuksessa ennen kouluikää. Erityisesti taloudellisesti ja sosiaalisesti heikoimmassa asemassa olevien lasten, jotka ovat mahdollisesti rajauksesta johtuen poissa varhaiskasvatuksesta, pääsisivät varhaiskasvatukseen piiriin. Toisaalta lain mukaan varhaiskasvatusta mahdollistetaan maksimissaan 20 tuntia kaikille lapsille jo nykyisin.

Vertailukaupungeista mm. Vantaa ja Lahti poistivat rajauksen elokuun alussa 2018. Jyväskylä on poistamassa rajauksen v. 2019 alusta. Oulussa ja Joen-

18.12.2018

94 §

suussa asia on ensi vuoden osalta esillä päätöksenteossa parhaillaan. Muista suurista kaupungeista Helsinki, Espoo, Tampere ja Turku eivät ottaneet rajausta lain mukaan käyttöön v. 2016.

Varhaiskasvatustilain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on mm. (3 §: n 4 mom.) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö. Lisäksi tavoitteena on tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä (3§: n 7 mom.).

Ryhmäkoon suhdeluvun pienentämisellä olisi vaikutusta päiväkotiryhmien rauhallisuuteen ja turvallisuuteen. Mitä vähemmän tiloissa on lapsia, niin sitä vähemmän on yleensä myös melua. Ryhmäkoon pienentäminen antaisi myös mahdollisuuden huomioida lapset nykyistä yksilöllisemmin. Pienemmistä ryhmistä hyötyvät eniten erityistä tukea saavat lapset. Edellä mainituista syistä johtuen ryhmäkoon pienentämisellä voisi olla positiivinen vaikutus myös työntekijöiden työssäjaksamiseen.

Yhteenvedona voimme Kuopion varhaiskasvatuspalveluissa todeta, että valtuustoaloitteen esitykset vaikuttaisivat positiivisesti varhaiskasvatuksen laatuun ja rajauksen poistolla olisi positiivinen vaikutus koulutuksellisen tasa-arvon näkökulmasta.

Kuopiossa on pystytty myös omilla toimilla vaikuttamaan positiivisesti varhaiskasvatuksen tarjontaan ja laatuun. Ryhmäkoot eivät kasvaneet kaikilta osin, samanaikaisesta kerroinkäytännön muutoksesta johtuen ja päivähoito-oikeuden rajausta on sovellettu lainsäädännön mukaisesti. Vuosittain toistetavan asiakastytyväisyyskyselyn mukaan kaupungin varhaiskasvatuspalvelut ovat saaneet kiitettävää palautetta asiakkailta. Vuoden 2016 muutoksilla ei ole ollut merkittävää negatiivista vaikutusta palvelun laatuun asiakastytyväisyyden näkökulmasta.

Subjektiiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poisto koskisi teoreettisesti nykytilanteeseen verrattuna n. 430 lasta. Ryhmäkoon pienentämisen vaikutus olisi suhteessa nykytilanteeseen n. 15 uutta lapsiryhmää. Tämä sillä oletuksella, että lapsista 25 % sopisi nykyisiin ryhmiin.

Kokonaiskustannusvaikutus näillä valtuustoaloitteissa esitetyillä toimilla olisi laskennallisesti 4,4 miljoonaa euroa; subjektiiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poisto n. 1,1 M€ ja ryhmäkoon suhdeluvun palauttaminen päivähoitoon n. 3,3, M€.

Kuopion kaupungin päiväkotien tilojen näkökulmasta aloitteen mukainen toiminta toisi painetta tilainvestointeihin. Varautuminen lisätalainvestointeihin tulisi tehdä ennen kuin palveluiden piiriin tulisi lisää lapsia.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän, että kasvun ja oppimisen lautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

22 4078/2018 Valtuustoaloite / Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poistaminen ja ryhmäkoon suhdeluvun palauttaminen aikaisempaan varhaiskasvatuksessa

Valmistelija

Juha Parkkisenniemi

puh. +358 44 718 4008

Tuula Nuotio

puh. +358 44 718 6134

Raija Heinonen

puh. +358 44 718 4221

Timo Mononen

puh. +358 44 718 4097

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää hyväksyä kasvatusjohtajan esityksen.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Jäsen Meriranta ehdotti lausunnon täydentämistä, mutta ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi. Esittelijän ehdotus tuli lautakunnan päätökseksi.

